

Tarpukario Kauno Dosjė: Detektyvų Tyrimas

SLAPTAI

PAMOKOS PLANAS MOKYTOJUI

Integruotas istorijos
ir lietuvių kalbos
kalbos pamokos planas
(7-8 klasėms, I3-I5 m.)

Autorius:
Justas Račas

SLAPTAI

Pagrindinis Uždavinys: Sujungti Praeitį ir Žodį

Parengta pagal
Lituanistinio švietimo
integruotos programos
(LSIP) pagrindinio
ugdymo gaires.

SLAPTAI

Istorija ir Pilietiškumas

Išanalizuoti
I9I8-I940 m.
pasiekimus.

Lyginti tarpukario
kasdienybę su
modernia šiandiena.

SLAPTAI

Detektyvo Tikslas

Dirbant grupėse
išnagrinėti dosjė,
suformuluoti
argumentuotą TOP 3
pasiekimų sąrašą ir
sukurti kūrybinį
laišką.

Lietuvių Kalba

Lavinti diskurso
kompetenciją.

Praktikuoti
sudėtingesnes sakinių
konstrukcijas ir
įterpinius.

SLAPTAI

ARCHYVAS

I Užduotis: Bylos Atvėrimas

Suvalkų
sutarties
sulaužymas

Vilniaus
praradimas

Skubus
institucijų
perkėlimas į
Kauną

Pedagoginė vertė:
Lavina žemėlapių
skaitymą, faktų
formulavimą ir
priežasties-pasekmės
ryšių nustatymą.

Mokiniai individualiai arba porose analizuoja
istorinį žemėlapi ir detektyvo užuominas,
formuluodami priežasties-pasekmės grandinę.

II Užduotis: Asmenybės ir Valiutos Kodas

SLAPTAI

Profile Cards

FILE NO. 80

Antanas Smetona

Autoritarinis valstybingumo stiprinimas

Profile Cards

FILE NO. 90

Kazys Grinius

Demokratijos puoselėjimas

Pinigų reformos šifras (1922 m.):

Muštinis → Litas

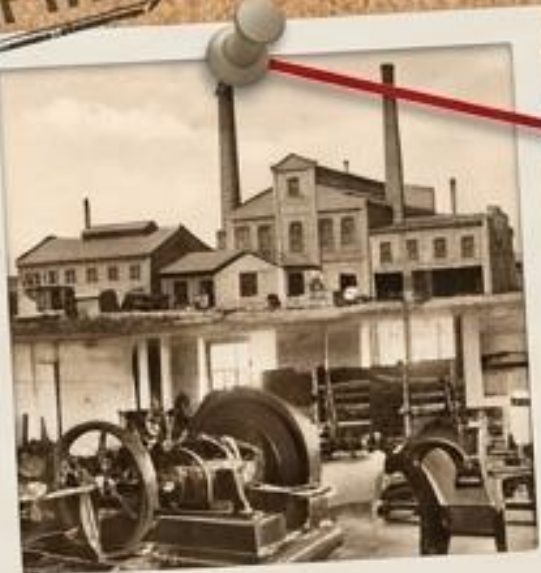
Simbolikos analizė: Ką reiškia Vytis ir agrarinė simbolika (kviečiai) ant banknotų?

Pedagoginė vertė: Lavina kritinį mąstymą ir politinę-istorinę argumentaciją diskutuojant.

III Užduotis: Detektyvo Verdiktas (Sėkmės Istorijos)

SLAPTAI

Ekonomika: Pramonės augimas (+6-7%), „Lietūkis“, „Pienocentras“, „Maistas“.

Kultūra ir Mokslas: Gimnazijų bumas, Kauno modernizmas.

Sportas ir Aviacija: Krepšinio fenomenas (Sporto halė), „Lituanica“, ANBO lėktuvai.

- Grupės iš 3 mokinių.
- Sąlyga: Du mokiniai aktyviai diskutuoja ir renka TOP 3 faktus, trečiasis stebi kalbos taisyklingumą.

SLAPTAI

Pedagoginė vertė: Lavina informacijos sisteminimą, vertinimą ir argumentuoto teksto struktūravimą.

ARCHYVAS

IV Užduotis: Laiko Mašinos Matrica

"Kasdienybės tempo" tyrinėjimas

ARCHYVAS

CONFIDENTIAL

ARCHYVAS

	1920-ieji (Tarpukaris)	Šiandiena
Eismas:	Policininkas, reguliuojantis eismą rankomis	Išmanieji šviesoforai
Ryšys:	Laiškai ir telegrafas	(Socialiniai tinklai, išmanieji telefonai)

Savarankiškai užpildyti tuščius matricos langelius, atsakant, kaip pasikeitė bendravimas ir technologijos.

Pedagoginė vertė:
Lavina sociokultūrinę
kompetenciją ir
kompetenciją ir
sintezuoti istorinę
informaciją.

V Užduotis: Slapta Misiija (Kūrybinė Sintezė)

Mokinys tampa tarpukario
Kauno studentu, menininku
ar iš Amerikos grįžusiu
išeiviu.

Tikslas: Aprašyti
besikeičiantį miestą (Art
Deco, krepšinio karštinė,
„Lituanica“).

Pedagoginė vertė: Lavina
pažengusį rašymo stilių,
skyrybos įgūdžius ir istorinę
empatią.

SLAPTA!

Kauno studentu, menininku
ir iš Amerikos grįžusiu išeiviu.
Tikslas: Aprašyti besikeičiantį miestą (Art Deco, krepšinio karštinė, „Lituanica“).

Privaloma: Bent
3 sudėtingesnės
sakinių
konstrukcijos.

Privaloma:
Įterpinių
naudojimas.

(Pvz.: žinoma, be
abejonės, iš tiesų,
tikriausiai, visų
pirma)

ARCHYVAS

Įsivertinimas: Bylos Uždarymas

LSIP Portfolio Elementas (Detektyvo žurnalo pabaiga)

☐

Faktai:

Kokius 3 svarbiausius dalykus sužinojau apie tarpukario Kauną?

☐

Komanda:

Kaip sekėsi dirbti grupėje? (LSIP principas: saugumo jausmas diskutuojant lietuviškai, be tiesioginio klaidų taisymo).

☐

Iššūkiai:

Kurios užduotys buvo lengviausios, o kur dar reikėtų pasistengti?

BYLA BAIGTA

Kiekvienas atradimas – žingsnis geresnio savo istorijos pažinimo link!

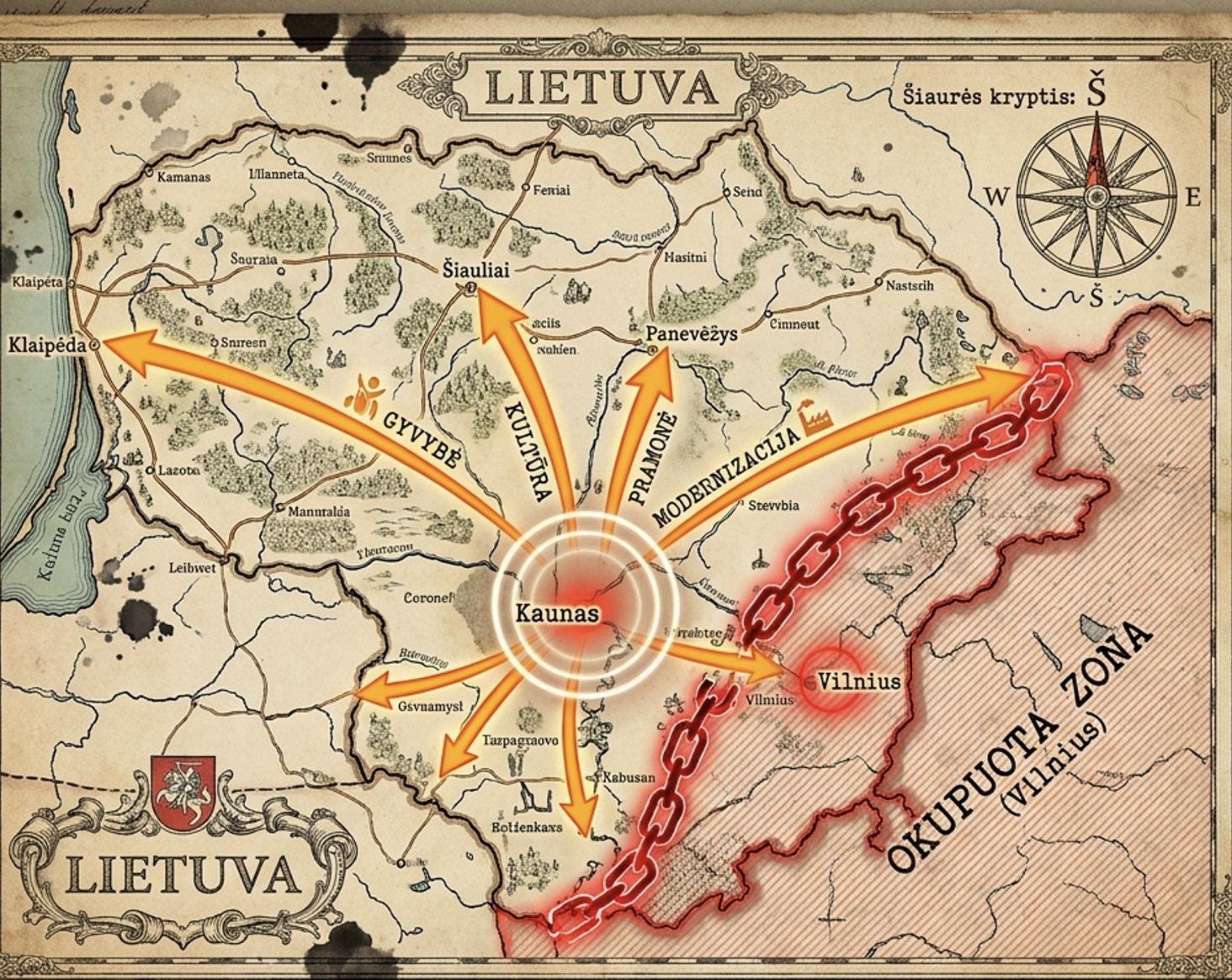
Dosjė

Istorijos Detektyvai: Laikinoji Sostinė

Kaip tarpukario Kaunas tapo
modernios valstybės širdimi
(1918-1940 m.)

DĖSTOMOJI PAMOKOS DALIS

Detective Clue

Krizė (Vilniaus praradimas):

Sulaužius Suvalkų sutartį,
prarandamas Vilnius.
Valstybei iškyla grėsmė.

Detective Clue

Sprendimas
(Laikinoji sostinė):

Valstybės institucijos
skubiai perkeliamos
į Kauną.

Detective Clue

Pasekmė:

Kaunas tampa „širdimi“,
kuri privalo per trumpą
laiką modernizuotis ir
pumpuoti gyvybę, kultūrą
bei pramonę į visą likusią
šalį.

Valstybės Architektai: Asmenybių Profiliai

TOP SECRET

Character Stat Cards

Antanas Smetona

Pareigos: Lietuvos Respublikos Prezidentas.

Charakteristika: [Įrašykite pagrindinius bruožus]

Svarbiausias indėlis: Valstybingumo stiprinimas sudėtingu geopolitiniu laikotarpiu.

TOP SECRET

Character Stat Cards

Kazys Grinius

Pareigos: Lietuvos Respublikos Prezidentas.

Charakteristika: [Įrašykite pagrindinius bruožus]

Svarbiausias indėlis: Demokratijos vertybių puoselėjimas.

*Tarpusavio diskusija: Kuo skyrėsi šių lyderių vizijos?

LIETUVA

Užrašai

Daiktinis Įrodymas A: Naujosios Valiutos Gimimas

Mission Note

Iššūkis: 1919 m. keliama idėja sukurti savus pinigus.

Slaptas kodas - „Muštinis“:
Pirmasis planuotas pinigų pavadinimas (1922 m. rugpjūtis).
Planuoti 9 nominalai.

Rodyklė į Vytį:
Valstybingumo ir istorijos pamatas.

Rodyklė į kviečius/tulpes:
Žemės ūkio ir gamtos vaizdai, atspindintys agrarinę šalies prigimtį.

Rezultatas: Įvedamas Litas - stabili ir stipri nacionalinė valiuta.

Daiktinis Įrodymas B: Pramonės ir Ūkio Šuolis

Tarpukaris

Šiandiena

Statistika, kuri stebina

+6-7%

Pramonės augimas:
+6-7% kasmet.

+5%

Nacionalinės
pajamos: +5%.

+4%

Žemės ūkis: +4%.

- Daiktinis Įrodymas B: Pramonės, ir Pramonės ir Ūkio Šuolis.

- Didžiosios bendrovės: Susivienijimų pagrindu sukurtos „Lietūkis“, „Pienocentras“, „Maistas“.
- Eksportas: Aktyvi prekyba su Vokietija, Prancūzija, Anglija.

Daiktinis Įrodymas C: Architektūra ir Švietimo Pamatas

Svarbiausia – švietimas: Naujos valstybės ateitis priklausė nuo išsilavinusios kartos.

Gimnazijų Bumas:

- Jono Jablonskio gimnazija (Kaune)
- Antano Smetonos gimnazija (Ukmergėje)
- Vytauto Didžiojo gimnazija (Klaipėdoje)

Kauno Modernizmas: Unikalus Europos lygio Art Deco ir modernizmo stilius, pakeitęs medinį miestą į vakarietišką sostinę.

TOP SECRET

DATA VERIFIED

Daiktinis Įrodymas D: Aviacijos Aukso Amžius ir ir „Lituanicos“ Paslaptis

Mission Brief

Misiija (1933 m.):
Steponas Darius ir
Stasys Girėnas.
Skrydis per Atlantą.

Lietuvos sparnai:
„ANBO“ serijos kariniai
ir žvalgybiniai lėktuvai
įrodo aukštą Lietuvos
inžinerijos lygį
(1919-1940 m.).

Inžinerinis sprendimas:
Lėktuve sumontuotos
milžiniškos kuro talpyklos.

Auka dėl tikslo:
Siekiant sumažinti svorį,
atsisakyta radijo įrangos,
parašutų ir kitų detalių.

TOP SECRET

DATA VERIFIED

Daiktinis Įrodymas E: Krepšinio Karštinė

LIETUVA 112
SUOMIJA 9

- **Europos Karaliai:** 1937 m. (Ryga) ir 1939 m. (Kaunas) Lietuvos vyrų rinktinė tampa Europos čempionais. (Pranas Lubinas – komandos variklis).
- **Moterų triumfas:** 1938 m. krepšininkės iškovoja Europos sidabrą.

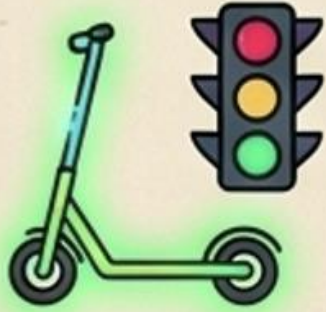
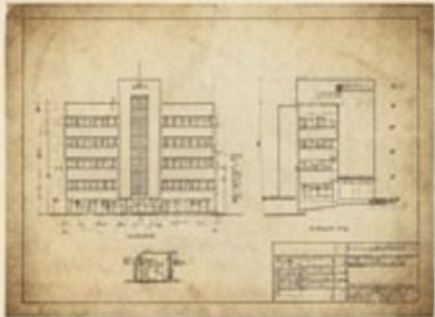
Rekordinės statybos: FIBA patikėjęs 1939 m. čempionatą Kaunui, specialiai pastatyta 5000 vietų Kauno sporto halė – pirmoji Europoje salė, skirta tik krepšiniui.

TOP SECRET
DATA VERIFIED

Want our report? Please
submit a Letter Request
to access to our report of
a lot of items to Institutions
don't wait, hurry to receive the
information. Please

Laiko Mašinos Matrica: Tarpukaris vs. Šiandiena

Kategorija	Tarpukario Kaunas	Jūsų Šiandiena
Eismas ir Transportas	 Pirmieji automobiliai, policininkas reguliuoja eismą rankomis, arkliai gatvėse.	 Išmanieji šviesoforai, paspirtukai, spūstys, greitkeliai.
Architektūra	Naujai dygstantys mūriniai modernizmo pastatai, Art Deco. 	Stikliniai dangoraižiai, atnaujinti senieji tarpukario perlai.
Kasdienybės tempas	[Kaip skyrėsi to meto bendravimas ir technologijos?] 	[Kaip atrodo jūsų ryšys su pasauliu šiandien?]

DATA VERIFIED

Want our report? Please
submit a Letter Request
to access to our report of
a lot of items to Institutions
don't wait, hurry to receive the
information. Please

TOP SECRET
DATA VERIFIED

Svarbiausių Laimėjimų Suvestinė: Jūsų Verdiktas

Per 20 metų (1918–1940) Lietuva pasiekė neįtikėtinai daug:

Reguliariosios kariuomenės sukūrimas.

Žemės reformos įgyvendinimas.

Stabilios valiutos (Lito) įvedimas.

Europos krepšinio auksas ir Sporto halė.

Modernios švietimo sistemos ir universiteto įkūrimas.

Aviacijos (ANBO, Lituanica) pasiekimai.

Detektyvo Užduotis:

Išsirinkite ir argumentuokite TRYS svarbiausius tarpukario Lietuvos pasiekimus. Kodėl būtent jie padarė didžiausią įtaką valstybei?

Top 3

Top 3

Top 3

Slapta Misiija: Laiškas Iš Laikinosios Sostinės

Jūsų Vaidmuo: Tarpukario Kauno gyventojas
(studentas, jaunas menininkas arba iš
Amerikos grįžęs išeivis).

Užduotis: Parašykite asmeninį laišką (arba
parenkite kalbą) savo draugui.

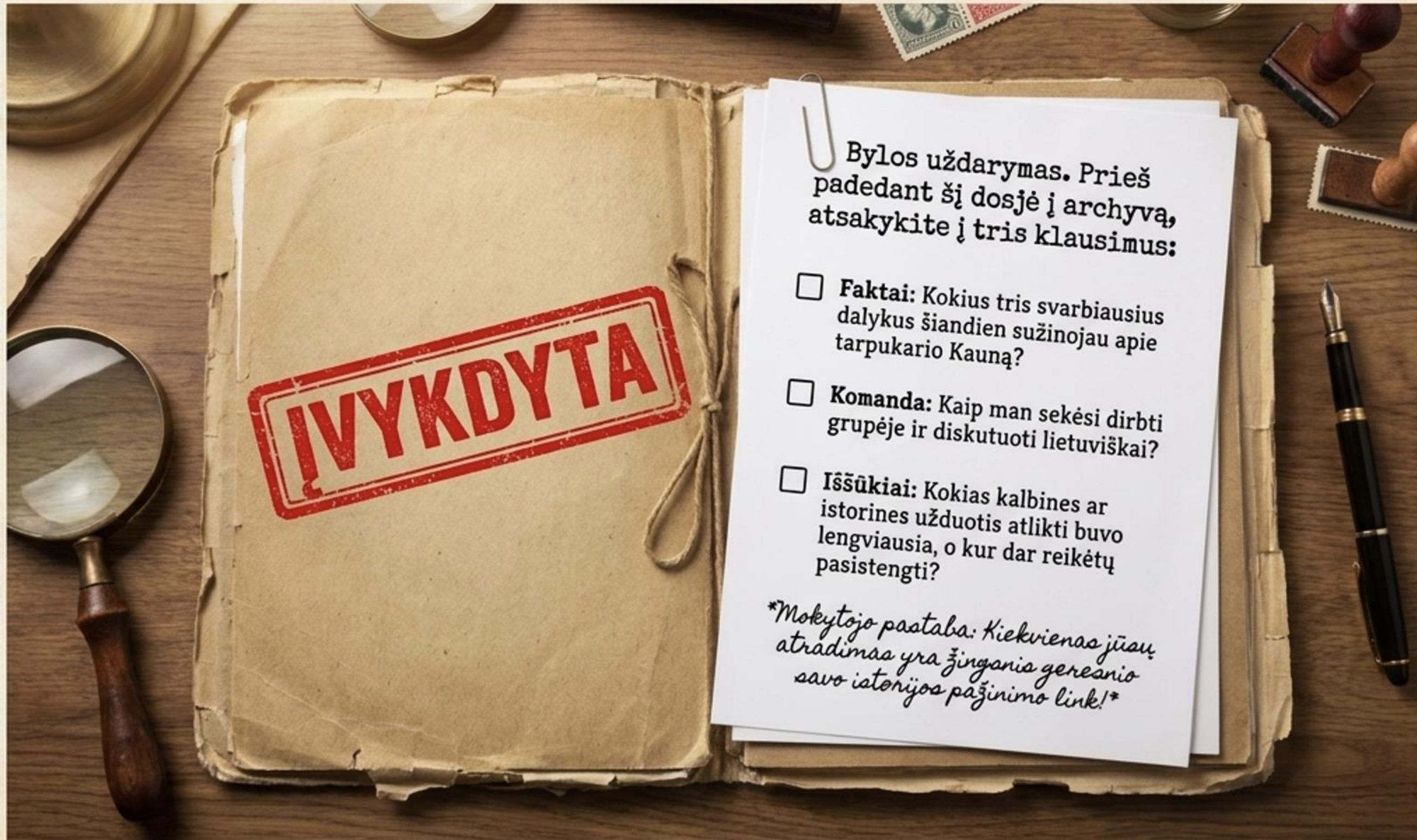
Rules of Engagement

Ką aprašyti?

- Miesto šurmuli ir naujas
statybas.
- Savo emocijas matant
besikeičiančią valstybę.

Taisyklė: Naudokite
sudėtingesnes sakinių
konstrukcijas ir įterpinius
(pvz., žinoma, be abejonės,
iš tiesų).

Detektyvo Žurnalo Pabaiga: Pasiekimų Aplankas

Bylos uždarymas. Prieš padedant šį dosjė į archyvą, atsakykite į tris klausimus:

- ☐ **Faktai:** Kokius tris svarbiausius dalykus šiandien sužinojau apie tarpukario Kauną?
- ☐ **Komanda:** Kaip man sekėsi dirbti grupėje ir diskutuoti lietuviškai?
- ☐ **Iššūkiai:** Kokias kalbines ar istorines užduotis atlikti buvo lengviausia, o kur dar reikėtų pasistengti?

Mokytojo pastaba: Kiekvienas jūau atradimas yra žingonis geresnio savo istorijos pažinimo link!